

Milan Sobotka: mezi Ježíšem, Buddhou a svatým Františkem (vzpomínka na otce)

Tomáš Sobotka, 8.4.2024

(tento text je upravenou verzí vzpomínky pronesené 8.4.2024 během smuteční mše za Milana Sobotku v akademické farnosti v kostele Nejsvětějšího Salvátora u Karlova mostu v Praze)

Srdečně děkuji všem, kteří se přišli rozloučit s mým otcem, Milanem Sobotkou a vzpomenout na něj a též všem, kteří umožnili toto důstojně rozloučení, případně přispěli vzpomínkou na Milana. Měl jsem díky tomu možnost poznat mnohé Milanovy přátele a kolegy, a zjistil, kolik úžasných lidí s Milanem udržovalo kontakt až do posledních dnů.

Dovoluji mi, abych se s Vámi podělil o pár osobních vzpomínek na tátu.

Milan byl přátelský a tolerantní člověk. Někdy nepraktický, případně zahloubaný, často povznesený nad naše každodenní pinožení. I díky tomu jsem prožil dětství s velkou mírou svobody a zároveň, což bylo v té době, v 70. a 80. letech neobvyklé, se mi dostalo porozumění a naslouchání od obou rodičů. Prakticky si nepamatuji, že by na mě táta doma někdy zvýšil hlas. Milan se nikdy nedokázal přetvařovat či povyšovat nad ostatní a vždy s respektem a porozuměním (i pro lidské slabosti a selhání) přistupoval i k tomu poslednímu a nejubožejšímu člověku. Představuji si, jestli s podobným nadhledem komunikoval i při několika výsleších s příslušníky STB a jestli ta noblesa *estébáky* alespoň trochu vyváděla z míry.

S Milanovým přístupem k lidem na okraji se pojí i některé příhody z mého dětství a mladí. Například, když k nám Milan v 90. letech do domu v Hodkovičkách přivedl uprostřed mrazivé zimy bezdomovce s tím, že u nás bude bydlet. Přece ho nemůžeme nechat mrznout na ulici, když nikoho nemá. Po nějaké době jsme s mámou život s bezdomovcem pro velký zápach a praktické překážky odmítli snášet dál, nicméně tátova zarputilost a pokračující intervence skončily úspěšně: táta pomohl pánovi získat doklady, a tedy i nárok na sociální dávky, a později jej pomohl umístit v domově pro seniory, kde spokojeně dožil.

Nejsem věřící, ale Milan, který se během svého života stal bytostně věřícím člověkem, pro mě vyznačoval to nejlepší, co víra a náboženství může člověku nabídnout, tedy jakousi žitou duchovní zkušenost. Svoji velkorysostí, péčí a starostlivostí, a nezištnou pomocí těm nejubožejším lidem mi připomínal Ježíše. Žebrákům vždy dával peníze a neptal se, na co je potřebují. Když probíhal soudní proces s řidičem tramvaje, který zavinil dopravní nehodu při které Milan utrpěl komplikovanou zlomeninu nohy a která jej v devadesáti letech nadlouho vyřadila z aktivního života, šokoval soud i samotného řidiče, když se přimlouval za co nejmírnější trest s tím, že řidič byl unaven po dlouhé službě.

Táta byl ve své víře velmi nedogmatický. Když kdysi dávno někde četl, že církve je proti sňatkům homosexuálů, podivoval se proč nejsou církevní hodnostáři a věřící rádi, že v Česku ještě někdo touží uzavírat sňatek, a tím podporovat tuto navýsost „tradiční“ instituci. Svým starostlivým přístupem k přírodě a všemu živému připomínal svatého Františka. Staral se o okolní kočky, pravidelně krmil ptáky (a to na různých místech v okolí domu) a zároveň soucítit i s opomíjenými a velmi necharismatickými živými tvory, například když po dešti na silnici sbíral desítky žížal, aby je nezajelo auto. Příznačná je historka, o kterou se podělil Milanův synovec Ivan Domes z Opavy: *Byl křesťanem, ale jeho postoj k životu byl až budhistický. Překvapil nás naprosto vážně míněným dotazem, zda by naše užovka červená nemohla žrát něco jiného než myši...*

Milan s obavou sledoval probíhající klimatické změny—prožíval *klimatický žal* v době, kdy ještě tento termín neexistoval.

Též jsem si vážil otcova skromného anti-autoritářství. Nikdy se nehnal za oficiálními poctami a vyznamenáními, neměl rád privilegia. Když v roce 2004 obdržel od tehdejšího prezidenta Klause medaili *Za zásluhy o stát v oblasti vědy*, jen nad tím mávl rukou a medaili ztratil hned ten večer po cestě s manželkou Zdenkou z Pražského hradu na tramvaj. O pár týdnů později, když doručovatelka přinesla obálku zaslou z Pražského hradu (ve které byla DVD nahrávka ze slavnostní ceremonie), Milan jí šokoval požadavkem ať balíček z prezidentské kanceláře “hodí přes plot,” s tím, že si jej vezme až přijde zpět z krmení ptáků.

K sobě byl Milan nesmlouvavý a kritický, silně prožívající každé zdánlivé selhání. Zároveň byl vytrvalý a houževnatý. Když se ho lidé ptali, jak dokáže být i po devadesátce aktivní, někdy odpovídal: “*život po devadesátce je jen otázkou vůle*”. Tuto charakteristickou větu jsme mu nechali napsat na slavnostní stuhu. Vytrvalost, vůle a tvrdohlavost mu zčásti umožnily žít déle než bylo dáno většině ostatních. S nezdolností chodil až téměř do své smrti každý den do kostela na Lhotce, takže víra pro něj přinášela nejen duchovní prožitek, ale i benefit navíc v podobě udržované fyzické kondice.

Až do poslední chvíle Milan podporoval širokou škálu spolků, charit a humanitárních organizací, od likvidace lepry až po pomoc lidem s roztroušenou sklerózou. Když už poslední rok sám nechodil na poštu s hromadou ručně vyplněných složenek, často mě žádal, ať nezapomenu zaslat příspěvek na tu či onu charitu. Zároveň jako většina z nás velmi silně prožíval ruskou válku proti Ukrajině a zbytečné oběti, které tato agrese denně přináší. V tomto duchu jsme se rozhodli upustit od věnců a květinové výzdoby a místo případných květinových darů a příspěvků Vás prosíme o podporu některé z humanitárních organizací pomáhajících Ukrajině.

Závěrem bych chtěl velmi poděkovat všem, kdo o moje rodiče v posledních letech každodenně s velkým nasazením a láskou pečovali a díky jejichž péči Milan a Zdenka mohli své poslední roky prožít doma. Zlatou medaili za dlouhodobou péči o Milana si zaslouží jeho žena a moje máma Zdenka Vorlová, která po desetiletí řešila téměř všechny praktické záležitosti a tím pro Milana vytvářela ideální prostředí k jeho „bádání“. Příznačně, Milan za celý svůj život nikdy neměl bankovní účet...